

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

שיעור עיסה

(מ"ח א') אמר רב: קבא מלוגנאה (קב של אותו מקום) לפיסחא (ואסור ללוש יותר, כדי שיוכל לשומרו מן החימוץ), וכן לחלה (בשיעור זה מתחייבים).

(ומקשה) והתנן: חמשת רבעים קמח ועוד חייבין בחלה;

(ומתרץ) הכי קאמר: קבא מלוגנאי נמי אהאי שיעורא קאי¹.

(מ"ח ב') אמר רב יוסף: הני נשי דידן נהוג למיפא קפיזא לפיסחא².

א"ל אביי: מאי דעתך, לחומרא? חומרא דאתי לידי קולא הוא! דקא מפקע לה מחלה!

אמר ליה: דעבדן כרבי אליעזר (שסל מצרפן לחלה לאחר אפייתן). דתנן (חלה ב,ד): רבי אליעזר אומר: הרודה (מן התנור לאחר אפייתן) ונותן לסל, הסל מצרפן לחלה (להתחייב בחלה). ואמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי אליעזר.

אמר ליה: והא איתמר עלה: אמר רבי יהושע בן לוי: לא שנו (שסל מצרפם) אלא ככרות של בבל שנושכות זו מזו. אבל כעכין (ארוכים וקצרים, ואין נושכים זה מזה), לא!

(ומתרץ) הא איתמר עלה (דעה חולקת): אמר רבי חנינא: אפילו כעכין.

בעי רבי ירמיה: טבלא (שטוחה) שאין לה לבזבזין (מסגרת ושפה סביב, ורדה פת לתוכה מן התנור) מהו (שתצרף הככרות, לרבי אליעזר)? תוך כלי בעינן, והא ליכא. או דילמא אוויר כלי בעינן, והא איכא? תיקו.

תניא: (1) רבי אליעזר אומר: הסל מצרפן. (2) רבי יהושע אומר: תנור מצרפן. (3) רבן שמעון בן גמליאל אומר: ככרות של בבל שנושכות זו מזו, מצרפות (הוא תנור, והוא דברי תנא קמא דמתניתין דחלה⁴).

שיטות הראשונים

לישת עיסה גדולה משיעור חלה, לפסח: כתב רבינו יונה, היכא דלש יותר מזה השיעור חכמי צרפת אוסרין העיסה. וכתב שנראה לו להתיר⁵. והסכים הרא"ש לדבריו⁶. וכן פסקו הרמב"ם והשו"ע⁷.

¹ והיינו מ"ג ביצים (כמו שהן עם הקליפות. משנ"ב) וחומש ביצה, בינוניים, והוא עשרון. שו"ע (או"ח תנוא).

² שלשת לוגין (שהם ¼ הקב), לחומרא, לשומרו מן החימוץ. רש"י.

³ תחילת המשנה: העושה עיסתו קבים (דהיינו, קב קב בפני עצמו פחות משיעור חיוב חלה) ונגעו זה בזה, פטורים מן החלה עד שישוכו (עד שיתחברו זה לזה חיבור שלם, שדבוקות זו בזו דאם בא להפרידן נתלש מזו לזו).

⁴ הגהת הגר"א.

⁵ דטעמא דהאי שיעורא משום דאמרינן כל זמן שעוסקין בבצק אין בא לידי חימוץ. ושיעורו שבזה השיעור מועיל עסק הידים אפילו כל היום. וביותר, אין הידים מספיקות להתעסק בה מתוך גדולה. ומכל מקום כיון שאפילו אם לא נתעסקו בה כלל אינה אסורה אלא עד מיל, זה העסק שמתעסקים בה אע"פ שאין כדאי, לא גרע ממה שלא יתעסקו בה כלל. וכיון שאין שוהין בה יותר משיעור מיל מותר. מיהו לדעת הגאונים שאמרו שלכתחלה אין להניח העיסה רגע אחד בלא עסק, א"כ לכתחלה אין ללוש יותר מזה השיעור.

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

סל מצרפן או אף תנור: הלכה כרבי אליעזר, כדפסק שמואל. דעת רש"י, רמב"ם, ורי"א^ז, דלרבי אליעזר רק סל מצרפן, ולא תנור⁸. ודעת רמב"ן, רי"ד, וריטב"א, דלרבי אליעזר אף סל מצרפן, וכל שכן תנור⁹. והרשב"א הסתפק בדבר¹⁰. והשו"ע¹¹ פסק כרמב"ם.

אם גם כשמתחילה היה שיעור חלה צריך צירוף סל: כתב הרא"ש, דמשמע מהרי"ף, דאפילו היה שם מתחלה כדי חיוב חלה, אפילו הכי בעי צירוף סל. ואינו נראה לריב"א. דלא מיייתי דרבי אליעזר אלא אהני נשי דליישי קפיזא קפיזא, דלא היה בו שיעור חלה; אבל אם מתחלה היה בו שיעור חלה, אין צריך צירוף סל, אלא הקפה בעלמא כדי לתרום מן המוקף¹². וכן פסק השו"ע¹³.

טבלא שאין לה לבזבזין: בעיא דלא איפשיטא. וכתב הרמב"ם "אָפּה מְעַט מְעַט וְקִבֵּץ הַכֹּל עַל לֵחַם שְׂאִין לוֹ תוֹךְ - הֲרִי זֶה סֶפֶק, וְאִם חֲלָה שֶׁלְדַבְרֵיהֶם הִיא אֵינוֹ חֵיב לְהַפְרִיט, עַד שְׂיִצְרֶף אוֹתוֹן כְּלִי שֵׁשׁ לוֹ תוֹךְ." והשו"ע¹⁴ כתב שאינם מצטרפים.

טבלא שיש לה לבזבזין, האם מצטרף מה שמעל דופני הכלי: דעת הטור, דכשמצרפן בכלי, צריך שלא יצא ממנו שום דבר למעלה מדופני הכלי. ובסמ"ג משמע, דלדעת ר"י, אע"פ שכל העיסה או המצה למעלה מדופני הכלי, מצטרפין¹⁵.

⁶ ותמיהני על מי שעלה על דעתו לאסור, הא תנן בפרק שתי הלחם (צ"ד א'): לחם הפנים נילושה אחת אחת, וכתוב שני עשרונים יהיה החלה האחת. ונהי שהחמירו חכמים שלא ללוש אלא עשרון אחד, מכל מקום היאך עלה על דעתם לאסור בדיעבד.

⁷ או"ח תנוב. וכתב המשנ"ב (ס"ק ז), ובשעה שיעור מיל בלישתו קודם שיתחילו העוזרים לסייע בשעת עריכה, צידדו כמה אחרונים לאסור גם בדיעבד. דכיון דשיערו חכמים דמרוכ גודלה אי אפשר לאדם אחד לעסוק בכל העיסה כראוי, הוה ליה כמונחת בלי עסק כלל (וכתב בשעה"צ, ס"ק ת, דלפי דבריהם, הרמב"ם וסמ"ג שהתירו בדיעבד, היינו בלא שהה שיעור מיל. ולא משמע כן ברמב"ם ועוד ראשונים, עיי"ש). ויש פוסקים שהקילו בעיקר דין זה בימינו (שאופים מצות בתנאים משופרים יותר). והעולם נהגו לכתחילה כדעה זו. ואין למחות בידם. מכל מקום ירא שמיים יראה להחמיר כדעה ראשונה. מקורות: רא"ש (ס' ו).

⁸ אבל התנור אינו מצרף חלות שבתוכו לחלה, אלא אם כן היו נושכות זו בזו ומדובקות זו בזו. ריא"ז.

⁹ דהני תנאי, דאינון רבי יהושע ורשב"ג, לקולא פליגי עליה דרבי אליעזר. דאיהו אמר סל מצרף וכל שכן תנור, ואפילו כשאין נושכות. ואתא רבי יהושע למימר בתנור הוא דמצטרף, אבל כי ליכא שיעורא בתנור לא מצטרף. מאי טעמא? בתנור הוא דהוי לחם. ורשב"ג מיקל נמי דלית ליה צירוף אלא בנושכות. ורבי אליעזר אית ליה צירוף. רמב"ן.

¹⁰ וכתב, כיון שכך, מסתברא דבחלת הארץ דאורייתא, בין בסל בין בתנור מצטרפין וחייבין בחלה מספק. אבל בחוצה לארץ, דוקא בסל כרבי אליעזר.

¹¹ יו"ד שכה"א (שם פסק שסל מצרפן. ולא הזכיר שתנור מצרף). וכתב הגר"א שכן נראה, ואף שהרשב"א חולק על זה, דברי הרמב"ם עיקר. ואפילו נושכות זו בזו אינו מצרפן. מקורות: רמב"ם (הל' ביכורים ו, טז). ריא"ז (הלכה ג, סעי' ג). רי"ד (פסקיו, מ"ח ב', ד"ה תניא; הו"ד בריא"ז). רשב"א (פסקי חלה, שער ב). רמב"ן (הלכות חלה, כ"ז ב').

¹² וכתב הרא"ש, שכן מוכח במילתיה דרבי אליעזר דקאי ארישא, דקתני העושה עיסתו קבים פטור מן החלה עד שישוכו. רבי אליעזר אומר אף הרודה ונותן לסל הסל מצרפן לחלה. ועוד ראיא, מדאמר רבי יהושע אף התנור מצרפו מסתמא בעודן בתנור אין נוטלין מהן חלה אלא התנור מצרפו להתחייב בחלה, ואחר שהוציאה יפריש מהן חלה, כל שכן אם לש בתחלה כשיעור חלה דלא צריך תו צירוף. ועוד, מאי שנא מתרומה ומעשר דלא צריך צירוף סל להפריש מזה על זה, כיון שהכל מיחייב, כן גבי חלה נמי היכא דכבר נתחייב, לא צריך תו צירוף כלי אלא הקפה בעלמא.

¹³ יו"ד שכה"ב. והגר"א (ס"ק ח) האריך טובא, וכתב, ובדין זה נסתבכו גאוני עולם וכו' ומכל מקום דברי הרא"ש הן עיקר. מקורות: ריב"א (הו"ד בתוספות ורא"ש). תוספות (מ"ו ב', ד"ה הואיל). רא"ש (ס' ו).

¹⁴ יו"ד שכה"א. וביאר הגר"א (ס"ק ה) שהוא כדברי הרמב"ם, שהוא ספק ואם החלה מדבריהם, הוא פטור, וכבר התבאר (יו"ד שכה"ב) שחלה מדבריהם עתה. מקורות: רמב"ם (הל' ביכורים ו, יז).

¹⁵ ב"י. וכתב עוד הב"י, דאף לדעת הטור משמע, דהיינו לומר שלא יהא כל הככר או כל העיסה למעלה מדופני הכלי. אבל אם קצתה תוך הכלי, אף על פי שמקצתה למעלה מדופני הכלי, מצטרפת. וכתב בביאור הגר"א (ס"ק ז) דדבריו נכונים, דצירוף סל הוא כמו נשיכת עיסות, ובעיסות אפילו נשכו רק קצתה. וכן פסק הרמ"א.

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

והשו"ע¹⁶ פסק כטור.

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות פסח, סימן תנו)

א. אין לשין לפסח עסה גדולה משעור חלה, שהיא מ"ג ביצים וחמש ביצה בינונים והוא עשרון...

ב. אם לש יותר משעור זה, מתר בדיעבד.

(או"ח, הלכות פסח, סימן תנז)

א. מפני שצריך לדקדק בשעור העסה שלא להרבות בה משום חשש חמוץ, ומוטב שימעיט בה, לכן טוב לקרב העסות יחד בשעת הפרשת חלה שישקו זו בזו, דשמא יש בהם (אחת) שלא היה בה כשעור. ואם אי אפשר להפריש חלה בעודה עסה מפני המהירות, יפרישנה אחר אפיה מיד, שיתן כל המצות בסל והסל מצרפם לחלה; וזהו הדרך היותר נכון.

הגה: ואם היה בו שעור חלה ושכח להפריש, יפריש אחר כך ואפלו צרוף סל לא צריך. ואם לקח ממקצת העסות, וממקצת לא לקח, ונתערבו, צריך לקח חלה מכל אחת ואחת או ילוש עסה אחרת ויקח ממנו גם כן על אותן שנתערבו. ואם מכיר מצה אחת שחבת בחלה, נוטל ממנה על האחרות (הגהות מימוני פ"ג ומדכ"י ר"פ אלו עוברין ובית יוסף בשם תוספות פ"ק דביצה).

(יו"ד, הלכות חלה, סימן שכד)

א. אין חיב בחלה אלא חמשת מיני תבואה. ואין חיב אלא חמשת רבעים. ומדה שמחזקת מ"ג ביצים וחמש ביצה, ממלאים אותה קמח, ואותו קמח הוא שעור חלה...

(יו"ד, הלכות חלה, סי' שכה)

א. שתי עסות שאין בשום אחת כשעור, אם נוגעות זו בזו עד שנדבקים מעט זו בזו, מצטרפים, אם הם ממין הראוי להצטרף, כפי מה שנתבאר בסימן שכ"ד. ואם אינם נדבקים, והם בסל אחד, הסל מצרפן ואפלו אחר שנתאפה ונעשה פת. ואם נתנם על טבלא שאין לה לבזבז, אינם מצטרפים. **הגה:** ולכן פשמצרפם בכלי יזהר שלא יצא שום דבר למעלה מדפני הכלי, דהינו שיהא כל כפר אחד או עסה למעלה מדפני הכלי (טור). ויש מי שאומר שאם מכסה הפת במפה חשוב כמו כלי לצרפן.

שלא יניח העיסה בלא עסק

(מ"ח ב') **משנה:** (4) רבן גמליאל אומר: שלוש נשים לשות כאחת (כל אחת מלוא התנור, ואין כאן חימוץ, אע"פ שהאחת ממתינה עד שיאפו השתיים), ואופות בתנור אחד, זו אחר זו.

(2) וחכמים אומרים: (אין להקל כל כך שתהיינה לשות כאחת, אלא) שלוש נשים עוסקות בבצק כאחת, אחת לשה (עיסתה), ואחת עורכת (עיסתה), ואחת אופה (האחרונה לשה כשחבירתה האמצעית מקטפת, והשלישית שלשה תחילה, אופה).

(3) רבי עקיבא אומר: לא כל הנשים ולא כל העצים ולא כל התנורים שוין (יש עצלניות, ומחמיצות אם יהו כל כך. ויש תנור שאינו חם מהר. ויש עצים שאינם נבערים מהר). זה הכלל: תפח (הבצק בידה, שרואה שעומד לתפוח), תלטוש

¹⁶ יו"ד שכה, א. מקורות: סמ"ג (עשין קמא).

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

(ידיה) בצונן (במים צוננים ותקטפנה ותצטנן).

תנו רבנן: (לחכמים) לשה היא מקטפת (עורכת). וחברתה לשה תחתיה (בצק שלה). (הראשונה לאחר שהיא) מקטפת היא אופה, וחברתה מקטפת תחתיה, והשלישית לשה (מתחילה ללוש). אופה (לאחר שגמרה) היא לשה (בצק חדש), וחברתה אופה תחתיה, והשלישית מקטפת. וחוזרת חלילה. כל זמן שעוסקות בבצק, אינו בא לידי חימוץ.

שיטות הראשונים

שלוש נשים עוסקות בבצק כאחת: כתב הריטב"א, שבדרך חיוב אמרו שלוש דווקא, שאפילו בעסק, אין לנו אלא כסדר הזה, שאפילו עוסק אפשר שתחמיץ אם שוהה הרבה.¹⁷ והרמב"ם כתב לקולא, שאפילו לכתחילה יכולה לשהות ולהתעסק כל מה שאפשר בעיסתה.¹⁸ וכן פסק השו"ע.¹⁹

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות פסח, סימן תנט)

ב. לא יניחו העסה בלא עסק ואפלו רגע אחד. וכל זמן שמתעסקים בו, אפלו כל היום אינו מחמיץ; ואם הניחו בלא עסק שעור מיל, הוי חמץ. ושעור מיל הוי רביעית שעה וחלק מעשרים מן השעה. הגה: ויש להחמיר למהר בענין עשיית המצות, כי יש לחוש שהשהיות יצטרפו לשעור מיל, או שיהיה במקום חם שממהר להחמיץ (הגהות מיומני פ"ה ומרדכי פרק אלו עוברין). ואחר שנתעסקו בבצק ונתחמם בידיהם, אם יניחוהו בלא עסק מיד יחמיץ...

שיאור וסידוק, חמץ נוקשה

(מ"ח ב') **משנה:** שיאור (שלא החמיץ כל צרכו) ישרף, והאוכלו (בפסח) פטור (מכרת ומלקות). סידוק (כשהוא מחמיץ נעשין בו סדקין), ישרף. והאוכלו, חייב כרת. איזהו שיאור? כקרני חגבים (סדק לכאן וסדק לכאן). סידוק, שנתערבו סדקין זה בזה. דברי רבי יהודה.

(המשך משנה:): וחכמים (=רבי מאיר) אומרים: זה וזה האוכלו חייב כרת (דקרני חגבים נמי סידוק הוי). ואיזהו שיאור (שפטור), כל שהכסיפו פניו כאדם שעמדו שערותיו (שאינו בו סדק, אבל הלבינו פניו, כאדם מתוך פחד).

אמר רבא: מאי טעמא דרבי מאיר (שכלל קרני חגבים בכלל סידוק)? אין לך כל סדק וסדק מלמעלה (על פני הבצק) שאין לו כמה סדקים (נוספים) מלמטה (בתוכו). הלכך, כי הוי למעלה כקרני חגבים, הוי למטה כנתערבו סדקין).

¹⁷ ומה שאמרנו בברייתא כל זמן שעוסק בבצק אינו בא לידי חימוץ, אפילו לפי פשוטה יש לומר כי היא בדיעבד. אבל לכתחילה יהבו רבנן שיעורא משום גדר וסייג, שמא מתוך העסק תלאה ותניח העיסה ותחמיץ.

¹⁸ ואין עליה איסור אלא שלא תניח העיסה ותתעסק בדברים אחרים. ונראה מדבריו, שהוא סובר דהא דקתני במתניתין שלוש נשים עוסקות בבצק אחד, עצה בעלמא קמ"ל, שלא יטריוהו הרבה וכדי שלא יניחו העיסה; אבל אין זה בחיוב. ומה שאמרנו בברייתא כל זמן שעוסקות בבצק אינו בא לידי חימוץ, אפילו לכתחילה קתני. כללו של דבר, שלא באו חכמים אלא לומר שלא תשהה העיסה כדברי רבן גמליאל בלא עסק לכתחילה, ואם שהתה אין אסורה אלא עד כדי מיל. ריטב"א.

¹⁹ או"ח תנט, מקורות: רמב"ם (הל' חמץ ומצה ה, ג).

נתיבי הלכה - הדף היומי

השתלשלות ההלכה מהדף
עד השולחן ערוך

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

שיטות הראשונים

איזהו שיאור: פסקו הרי"ף, רמב"ם, ורא"ש, כחכמים, שהוא רבי מאיר²⁰. והרמב"ם כתב, "...ואם אין קולו נשמע: אם שָׁהָה כְּדֵי שֶׁיְהִלֵּךְ אֶדָם מִיל - כְּבָר הִחְמִיץ, וַיִּשְׂרֹף מִיָּד²¹; וְכֵן אִם הִכְסִיפוּ פָּנָיו כְּאֶדָם שֶׁעָמְדוּ שְׁעָרוֹתָיו - הָרִי זֶה אֶסוּר לְאָכְלוֹ, וְאִין חִיבִין עָלָיו כְּרַת²² וְכֵן כֵּתֵב הַשּׁו"ע²³, שֶׁהָאוֹכְלוּ פְטוּר.

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות פסח, סימן תנט)

ב. ... וְאַחַר שֶׁנִּתְעַסְקוּ בַּבֶּצֶק וְנִתְחַמְּמוּ בַיָּדִים, אִם יִנְחוּהוּ בְּלֹא עֶסֶק מִיָּד יִחְמִיץ. וְאִם הִתְחִילוּ בְּשִׁתֵּי עֶסוֹת כְּאַחַת וְהִחְמִיץָה הָאַחַת, בְּיָדוּעַ שֶׁהִחְמִיץָה גַם הַשְּׁנִית אֶפְלוּ אִין רוֹאִין בָּהּ סִימְנֵי חֲמוּץ. וְאִם הִחְמִיץָה עַד שֶׁיֵּשׁ בָּהּ סְדָקִים, אֶפְלוּ לֹא נִתְעָרְבוּ הַסְדָקִים זֶה בְּזֶה אֲלֵא אֶחָד הוֹלֵךְ הֵנָּה וְאֶחָד הוֹלֵךְ הֵנָּה, הוּי חֲמֵץ גְּמוּר וְהָאוֹכְלוּ חִיב כְּרַת. וְאִם אִין בּוֹ סְדָק אֲלֵא הִכְסִיפוּ (פ"י נִשְׁתַּנָּה מֵרְאִיתוֹ לְלֵבָן) (ערוך) פָּנָיו כְּאֶדָם שֶׁעָמְדוּ שְׁעָרוֹתָיו, הָאוֹכְלוּ פְטוּר.
הגה: וְאִם הִמְצָה עֲשׂוּיָה וַיִּרְא שֶׁלֹּא תֵבֵא לִיְדֵי חֲמוּץ, מִתֵּר לְשִׁבְרָה וְלִחְזָר לַעֲשׂוֹתָהּ כְּדֵי שֶׁהֶעֱסַק יְבַטֵּל הַחֲמוּץ; מִיְהוּ טוֹב לְזַהֵר לְכַתְּחִלָּה (מהרי"ל בְּשֵׁם אֲגָדָה וְרוֹקַח).

²⁰ וכתב הרי"ף, תאני לה בתוספתא בשם רבי מאיר, ואעפ"כ הילכתא כוותיה, משום דתנינן לה במתניתין בלשון חכמים.

²¹ הרמב"ם לא הזכיר דין סידוק, רק דין שיאור. וכתב המגיד משנה, שהוא מפרש שהעיסה החמוצה משמעת קול, והוא סובר ששיעור זה ושיעור נסדקה כקרני חגבים הכל אחד. ולכך לא הזכיר דין הסידוק, כיון שביאר שאם משמעת קול, שהיא חמץ גמור.

²² וכתב הגר"א (תנט,ב): ומה שפסק הרמב"ם ואין חייבין עליו כרת הוא דלא כרבי מאיר דמחייב בשיאור. ואע"ג דלעניין עצם השיאור וסידוק קי"ל כוותיה.

²³ או"ח תנט,ב. וכתב המשנ"ב (ס"ק כא) שהאוכל שיאור פטור, אבל אסור באכילה ובהנאה. ולגבי תוקף איסור אכילתו (אם מהתורה או מדרבנן), כתב המשנ"ב שתלוי בדין חיוב ביעור של חמץ נוקשה, שהתבאר (בשו"ע תמב,א, ומשנ"ב ס"ק ב) שהינו מדרבנן, וגם האכילה אסורה רק מדרבנן. ועיין עוד משנ"ב (תמז,ב, ס"ק טו) שכתב: ולענין חמץ נוקשה תוך הפסח, יש שמחמירין לאסרו במשהו. אבל דעת המג"א, ועוד הרבה אחרונים, כיון דאין בו כרת לכו"ע, ולדעת הרבה פוסקים אין בו רק איסור דרבנן, בטל בששים אפילו תוך הפסח. ויש לסמוך עליהם בשעת הדחק.